

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
WPROWADZENIE	7
ROZDZIAŁ 1. ZANIM POWSTAŁA MOSKWA	27
1.1. Od Rusi do Zalesia, czyli początki nowej ojczyzny	27
1.2. Ekspansja Rurykowiczów zaleskich	33
1.3. Zakładanie Nowej Rusi	36
1.4. Konsolidacja Rusi Zaleskiej i jej pierwszy podział	39
1.5. Najazd tatarski	41
1.6. Powstanie księstwa moskiewskiego	47
1.7. Pierwszy moskiewski jarłykowy wielki książę	50
ROZDZIAŁ 2. WOJNY LITEWSKO-MOSKIEWSKIE	55
2.1. Litwa wkracza na Ruś	55
2.2. Pierwsze wojny litewsko-moskiewskie	60
2.3. Moskwa między Litwą a Tatarami	69
2.4. Wojna o Połock i Orszę (1386–1387)	74
2.5. Wojny Witolda na wschodzie	76
2.6. Wojny z Pskowem, Riazaniem i Nowogrodem (1426–1428)	81
2.7. Wojny z Moskwą w połowie XV wieku	85
2.8. Walki moskiewsko-litewskie (1451–1490)	89
2.9. Wojna litewsko-moskiewska (1492–1494)	101
ROZDZIAŁ 3. WOJNY LITWY I POLSKI Z MOSKWĄ	105
3.1. Wojna litewsko-moskiewska (1500–1503)	105
3.2. Pierwsza wojna moskiewska Zygmunta I (1507–1508)	108
3.3. Druga wojna moskiewska Zygmunta I (1512–1522)	111
3.4. Trzecia wojna moskiewska Zygmunta I (1534–1537)	120
3.5. Wojna Moskwy z Zakonem Kawalerów Mieczowych – pierwszy etap wojny o Inflanty (1558–1562)	125
3.6. Pierwsza wojna północna – wojna siedmioletnia (1563–1570)	128
3.7. Wojna o Inflanty (1572–1579)	133
ROZDZIAŁ 4. WOJNY RZECZYPOSPOLITEJ Z MOSKWĄ	139
4.1. Pierwsza wojna moskiewska Batorego (1579)	139
4.2. Druga wojna moskiewska Batorego (1580)	143

4.3. Trzecia wojna moskiewska Batorego (1581–1582)	148
4.4. Wojny interwencyjne – smuta w Moskwie, dymitriady (1604–1609)	152
4.5. Wojna Rzeczypospolitej z Moskwą (1609–1618)	159
4.6. Wojna o Smoleńsk (1632–1634)	186
4.7. Wojna polsko-moskiewska (1654–1655)	196
4.8. Wojna polsko-moskiewska (1658–1667)	212
4.9. Wielka wojna północna – trzecia wojna północna (1700–1721)	232
ZAMIAST ZAKOŃCZENIA	255
WYKAZ SKRÓTÓW	257
LITERATURA WYKORZYSTANA W PRACY (ŹRÓDŁA, MAPY, ATLASY, OPRACOWANIA, DZIEŁA NATURY OGÓLNEJ)	259